

(१०) मूलभूत संशोधन ज्ञान

- १) संशोधनाचे प्रकार, संशोधनाची प्रक्रिया
- २) संशोधन आराखडा
- ३) संशोधन अभियोग्यता
- ४) वाचन आकलन
- ५) आधारसामग्री अर्थउकल
- ६) अध्यापन अभियोग्यता
- ७) उच्च शिक्षण पद्धती
- ८) व्यावसायिक शिक्षण कौशल्य विकास

१) संशोधनाचे प्रकार, संशोधनाची प्रक्रिया

- १) सर्व सार्वजनिक आणि खाजगी संस्थांना, कोणता विभाग औद्योगिक विकासासाठी असणे गरजेचे आहे ?
 - १) संशोधन आणि विकास
 - २) मानव साधन स्रोत प्रशिक्षण
 - ३) दर्जेदार उत्पादन
 - ४) उत्तम आस्थापना
- 1) All public and private sectors, should have, which section. for Industrial Development ?
 - 1) Research and Development
 - 2) Human Resource Training
 - 3) Quality production
 - 4) Good Establishment
- २) १८३५ मध्ये यांनी लॉजिस्टिक कव्हचा वापर करून लोकसंख्याविषयक अंदाज करण्याची पद्धती विकसित केली.
 - १) प्लेटलेट
 - २) क्वेटलेट
 - ३) श्रॉफर
 - ४) माल्थस
- 2) In 1835, developed population projection method by using logistic curve.
 - 1) Platelet
 - 2) Quetelet
 - 3) Shrofer
 - 4) Malthus

२) संशोधन आराखडा

३) संशोधन अभियोग्यता

४) वाचन आकलन

५) आधारसामग्री अर्थउकल

६) अध्यापन अभियोग्यता

१) अध्ययन अक्षमतेचे प्रकार बुद्धीच्या चार क्षेत्रांशी संबंधित असतात, बुद्धीच्या या चार क्षेत्रांशी संबंधित तीन अध्ययन अक्षमता पुढीलप्रमाणे आहेत.

१) अंतर्भरण २) स्मरण ३) बाह्यनिष्पत्ती, तर चौथी अध्ययन अक्षमता आहे.

पर्यायी उत्तरे :

१) दृष्टीविषयक आकलन २) श्रवणविषयक आकलन ३) संकलन ४) यापैकी नाही

1) Types of learning disabilities relate to four domains of intelligence. The three learning disabilities associated with these four areas of intelligence are

- 1) Input
- 2) Memory
- 3) Output. The fourth related learning disability is

Answer options :

- 1) Sight related understanding 2) Hearing related understanding
- 3) Integration 4) None of these

२) गणितीय संकल्पना दर्शविण्यासाठी जिओजेट्रा स्क्रीन प्रामुख्याने तीन विभागांमध्ये विभागली गेली आहे. यातील दोन विभाग खाली दिलेले आहेत. तिसरा विभाग पर्यायांतून शोधा.

१. ग्राफिक व्ह्यू २. अलजिब्रा व्ह्यू

पर्यायी उत्तरे :

१) स्टॅट बार २) इनपुट बार ३) भूमिती व्ह्यू ४) यापैकी नाही

2) The Geogebra screen is mainly divided into three sections to show mathematical concepts. The two sections are given below. Find out the third section from options.

1. Graphic view 2. Algebra view

Answer options :

- 1) Stat bar 2) Input bar 3) Geometry view 4) None of these

३) राष्ट्रीय अध्यापक शिक्षण परिषद खालीलपैकी कोणत्या अभ्यासक्रमांना मान्यता देते ?

- a) शालेयपूर्व शिक्षण पदविका b) बी.एड.
- c) बी.पी.एड. d) एम्. एड.
- e) कला शिक्षण (ट्रक) पदविका

पर्यायी उत्तरे :

१) फक्त (b) आणि (c) २) फक्त (a) आणि (c) ३) फक्त (b) आणि (d) ४) वरील सर्व

3) NCTE recognises which of the following courses ?

- a) Diploma in pre-school Education b) B.Ed
- c) B.P.Ed d) MEd
- e) Diploma in Arts Education (Visual Arts)

Answer Options :

- 1) Only (b) and (c) 2) Only (a) and (e) 3) Only (b) and (d) 4) All of the above

७) व्यावसायिक शिक्षण कौशल्य विकास

व्यावसायिक शिक्षण

- १) १९५१ या वर्षामध्ये तंत्रशिक्षणाचा विकास होण्यासाठी भारतास सर्वप्रथम अनुदान ने दिले.
१) युनेस्को २) यु. एस. ए. ३) यु. के. ४) ऑस्ट्रेलिया
- 1) In the year 1951 has given grants to India for first time for .the development of technical education.
1) UNESCO 2) USA 3) UK 4) Australia
- २) खालीलपैकी कोणती संस्था भारतातील तांत्रिक आणि व्यवस्थापन शिक्षणाच्या गुणवत्तेवर लक्ष ठेवते ?
१) NCTE २) MCI ३) AICTE ४) CSIR
- 2) Which of the following organisation looke after the quality of Technical and Management Education in India ?
1) NCTE 2) MCI 3) AICTE 4) CSIR
- ३) आंतरराष्ट्रीय शैक्षणिक नियोजन संस्था (IIEP) येथे आहे.
१) मुंबई २) दिल्ली ३) लंडन ४) पॅरिस
- 3) International Institute of Educational Planning is at
1) Mumbai 2) Delhi 3) London 4) Paris
- ४) पुढीलपैकी कोणती शैक्षणिक संस्था २०१७ च्या रँकिंगमध्ये (गुणानुक्रमामध्ये) संपूर्ण भारतात सर्वोत्कृष्ट घोषित करण्यात आली ?
१) बनारस हिंदू विद्यापीठ २) भारतीय व्यवस्थापन संस्था, अहमदाबाद
३) भारतीय विज्ञान संस्था, बेंगलोर, कर्नाटक ४) भारतीय तंत्रज्ञान संस्था, मद्रास, तामिळनाडू
- 4) Which of the following education institute was declared the best in the overall India Ranking 2017?
1) Banaras Hindu University
2) Indian Institute of Management, Ahmadabad
3) Indian Institute of Science, Bangalore, Karnataka
4) Indian Institute of Technology, Madrass, Tamil Nadu
- ५) व्यवसायिक अभ्यासक्रमाच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणती शिफारस जनार्दन रेड्डी समिती - १९९२ ने केली ?
a) व्यवसायिक अभ्यासक्रम हा वर्ग ९ पासून सुरु करावा. b) कार्यानुभव विधिवत कार्यान्वित झाले पाहिजे.
पर्यायी उत्तरे :
१) फक्त (a) २) फक्त (b) ३) दोन्ही (a) व (b) ४) यापैकी नाही
- 5) Which of the following is the recommendation of Janardhana Reddy's Committee — 1992 with regards to Vocational Education ?
(a) Vocational course should be started from Standard 9.
(b) Work experience should be duly functional.
- Answer Options :**
1) Only (a) 2) Only (b) 3) Both (a) and (b) 4) None of the above

- ६) तांत्रिक स्थानबद्ध प्रशिक्षण कार्यक्रमाखाली सहकार्याच्या निवेदन पत्रकावर १७ ऑक्टोबर २०१७ ला साठी स्वाक्षन्या झाल्या.
- a) भारत आणि जपानच्या कौशल्य विकास क्षेत्रातील द्विपक्षीय सहकार्यात महत्त्वपूर्ण वाढ
b) उद्योजकता विकसित करणे.
c) राष्ट्रीय एकात्मता विकसित करणे.
d) मानवी संसाधन विकसित करणे.

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त (a) आणि (d) २) फक्त (b) ३) फक्त (c) ४) फक्त (b) आणि (d)
- 6) Under technical Intern-Training program Memorandum of Co-operation (Mou) was signed on 17 Oct 2017 for
- a) Significantly expand the bilateral co-operation between India and Japan in the skill development sector
b) Developing enterprenurship
c) Developing national integration
d) Human resource development

Answer Options :

- 1) Only (a) and (d) 2) Only (b) 3) Only (c) 4) Only (b) and (d)
- ७) भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेबाबत खालीलपैकी कोणती विधाने असत्य आहेत ?
- a) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची स्थापना नोव्हेंबर १९४५ मध्ये करण्यात आली.
b) निकष आणि मानकांच्या नियोजन, निर्मिती आणि निर्वाहसाठीचे हे वैधानिक प्राधिकरण आहे.
c) मान्यतेच्या माध्यमातून गुणवत्तेची हमी देणे.
d) प्राधान्य क्षेत्रात निधी देणे, नियंत्रण करणे आणि मूल्यमापन करणे.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (b) २) (b) आणि (c) ३) (c) आणि (d) ४) वरीलपैकी एवढी नाही
- 7) Which of the following statements are false about All India Council for Technical Education ?
- a) All India Council for Technical Education was set up in November 1945
b) It is a statutory authority for planning, formation and maintenance for norms and standards
c) Quality Assurance through accreditation
d) Funding in priority areas, monitoring and evaluation

Answer Options :

- 1) (a) and (b) 2) (b) and (c) 3) (c) and (d) 4) None of the above
- ८) खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने चुकीचे/ची आहे/त ?
- a) ए आय सी टी ई ची निर्मिती नोव्हेंबर १९४५ मध्ये करण्यात आली.
b) ए आय सी टी ई अधिनियम १९८७ मध्ये पारित करण्यात आला.
c) ए आय सी टी ई विश्वविद्यालय अनुदान आयोगाची शाखा आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त (a) चुकीचे आहे २) फक्त (b) चुकीचे आहे
३) (a) आणि (b) चुकीची आहेत ४) फक्त (c) चुकीचे आहे.

8) Which of the following statements is/are incorrect ?

- (a) AICTE was set up in Nov. 1945 mere
(b) The AICTE Act was passed in 1987
(c) AICTE is a branch of the U.G.C.

Answer Options :

- 1) Only (a) is incorrect
2) Only (b) is incorrect
3) (a) and (b) are incorrect
4) Only (c) is incorrect

9) राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषद १९५६ मध्ये उभारण्यात आली. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने अचूक आहे/त ?

- a) एन सी व्ही टी ही भारत सरकारची स्वायत्त संस्था आहे.
b) २०१९ मध्ये एन सी व्ही टी, एन सी व्ही ई टी मध्ये विलीन झाली.
c) एन सी व्ही ई टी व्यावसायिक शिक्षण आणि प्रशिक्षणासाठीच्या सर्व संस्थांच्या कार्याचे नियमन करेल.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) २) (b) आणि (c) ३) (b) ४) वरील सर्व

9) The National Council of Vocational Training set up in 1956. Which of the following statements is/ are correct ?

- a) NCVT is an autonomous Body of the Gol.
b) NCVT is subsumed in NCVET in 2019.
c) NCVET will regulate functioning of all entities engaged in vocational education and training.

Answer Options : :

- 1) (a) 2) (b) and (c) 3) (b) 4) All of the above

90) महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विद्यापीठाने नोव्हेंबर, २०२२ मध्ये खालीलपैकी कोणते अभ्यासक्रम घोषित केले ?

- a) कृत्रिम बुद्धिमत्ता आणि विदा विज्ञान b) क्लाउड संगणन
c) नवीन उपक्रम व्यवस्थापन d) सायबर सुरक्षा
e) रेशीम किड्यांची जोपासना

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त (a) २) (b) आणि (c) ३) (a), (b), (c) आणि (d) ४) फक्त (e)

10) The Maharashtra State Skills University has declared, which of the following courses in November, 2022 ?

- a) Artificial Intelligence - data science b) Cloud Computing
c) New Venture Management d) Cyber Security
e) Sericulture

Answer Options :

- 1) (a) only 2) (b) and (c) 3) (a), (b), (c) and (d) 4) (e) only

११) भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेबाबत खालीलपैकी कोणती विधाने असत्य आहेत ?

- a) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेची स्थापना नोव्हेंबर १९४५ मध्ये करण्यात आली.
b) निकष आणि मानकांच्या नियोजन, निर्मिती आणि निर्वाहसाठीचे हे वैधानिक प्राधिकरण आहे.
c) मान्यतेच्या माध्यमातून गुणवत्तेची हमी देणे.
d) प्राधान्य क्षेत्रात निधी देणे, नियंत्रण करणे आणि मूल्यमापन करणे.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (b) २) (b) आणि (c) ३) (c) आणि (d) ४) वरीलपैकी एवढी नाही

- 11) Which of the following statements are false about All India Council for Technical Education ?
a) All India Council for Technical Education was set up in November 1945
b) It is a statutory authority for planning, formation and maintenance for norms and standards
c) Quality Assurance through accreditation
d) Funding in priority areas, monitoring and evaluation

Answer Options :

- 1) (a) and (b) 2) (b) and (c) 3) (c) and (d) 4) None of the above

- १२) खालीलपैकी कोणती संस्था उद्योग व्यवस्थापन क्षेत्रात प्रशिक्षण देण्याचे काम करते ?

- a) भारतीय तंत्रज्ञान संस्था (IIT) b) राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण मंडळ (NCTVT)
c) अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद (AICTE) d) भारतीय व्यवस्थापन परिषद (IIM)

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त (b) २) फक्त (d) ३) (a) आणि (c) ४) वरीलपैकी नाही

- 12) Which of the following institutes provide training in the field of Industry Management ?

- a) Indian Institute of Technology (IIT)
b) National Council for Training in Vocational Trade (NCTVT)
c) All India Council for Technical Education (AICTE)
d) Indian Institute of Management (IIM)

Answer Options :

- 1) Only (b) 2) Only (d) 3) (a) and (c) 4) None of the above

- १३) भारतातील TVET प्रणाली साठी कार्य करते.

- a) शाश्वत विकास b) ज्ञान व कौशल्य विकास c) तंत्र शिक्षणाची गुणवत्ता राखणे

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) आणि (b) फक्त २) (b) आणि (c) फक्त ३) (a) आणि (c) फक्त ४) वरीलपैकी सर्व

- 13) TVET system in India works for

- a) Sustainable development
b) Knowledge and skill development
c) Maintain quality of technical education

Answer options :

- 1) (a) and (b) only 2) (b) and (c) only 3) (a) and (c) only 4) All of the above

- १४) केंद्र शासनाच्या अधिपत्याखालील राष्ट्रीय कौशल्य प्रशिक्षण संस्था महिलांना कौशल्य प्रशिक्षण ... आणि ... द्वारे पुरविते.

- १) सी.टी.एस., सी.आय.टी.एस. २) आय.एल.ओ., डब्ल्यू.व्ही.टी.पी.
३) सी.टी.एस., एन.एस.टी.आय. ४) बी.टी.पी., आर.व्ही.टी.आय.

- 14) National Skill training institutes for women under Central Government provides skill training though and to women.

- 1) C.T.S., C.I.T.S. 2) I.L.O., W.V.T.P. 3) C.T.S., N.S.T.L. 4) B.T.P., R.V.T.I.

१५) भारतीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थे (आय.टी.आय.) बाबत विधाने :

- a) कमी शिकलेल्या तरुणांना व्यावसायिक शिक्षण देणे.
- b) असंघटित क्षेत्रातील कुशल कामगारांची गरज भागवणे.
- c) केंद्र सरकारकडून नियंत्रण व निधीची उपलब्धता.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a),(b) २) (b),(c) ३) (a),(c) ४) सर्व बरोबर

15) Statement on Industrial Training Institutes of India (ITI)

- a) Provides vocational education to less educated youth.
- b) To serve the need of skilled workers in unorganized field.
- c) Control and Fund availability from central government.

Answer Options :

- 1) (a), (b) 2) (b), (c) 3) (a), (c) 4) All correct

१६) योग्य व्यवसाय आणि अभ्यासक्रम निवडीसाठी चाचण्यांचा प्राधान्याने उपयोग केला जातो.

- १) अभियोग्यता २) बुद्धिमत्ता ३) अभिवृत्ती ४) व्यक्तित्व

16) For proper choice of career and courses tests are preferably used.

- 1) **Aptitude** 2) intelligence 3) Attitude 4) Personality

१७) भारतातील व्यावसायिक व तांत्रिक शिक्षण प्रसार नियमन, मान्यता याबाबत जागतिक बँकेच्या, २००६ मधील अहवालातील काही महत्त्वाची निरीक्षणे व शिफारसी.

- a) सध्याची व्यावसायिक शिक्षण पद्धती कालबाह्य झाली त्यामुळे बदल आवश्यक आहे.
- b) इतर देशांच्या तुलनेत भारतीय कामगारांचा शैक्षणिक स्तर कमी आहे.
- c) व्यावसायिक शिक्षणाचे प्रमाण १०% इतके आहे.
- d) व्यावसायिक शिक्षणाचा अभ्यासक्रम ठरविण्यात तसेच शिक्षण संस्थांच्या व्यवस्थापनात उद्योजकांचा सहभाग आवश्यक आहे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त (a) २) (a),(b) फक्त (c) ३) (a),(b) आणि (d) ४) वरील सर्व

17) Observation and recommendation of the report of the World Bank, 2006, regarding the professional and technical education circulation, regulation, approval in India.

ement of education institute.

Which of the above statement(s) ie/are correct ?

- 1) Only (a) 2) (a), (b) and (c) 3) (a), (b) and (d) 4) All of the above

१८) खालीलपैकी कोणती एक शिक्षणाच्या व्यवसायीकरण संबंधी राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणातील तरतूद नाही ?

- १) कृषी, मार्केटिंग व समाजसेवा यासारखे विषय व्यवसाय शिक्षणात सामावून घेतले जावे.
- २) व्यवसायिक संस्था स्थापित कराव्यात.
- ३) विज्ञान शिक्षणाद्वारे विद्यार्थ्यांमध्ये समस्या निर्मूलन व निर्णयक्षमता योग्यता निर्माण करणे
- ४) विद्यार्थ्यांना औपचारिक शिक्षण देणे.

18) Which of the following is not a provision of National Education Policy on Vocationalization of Education ?

- 1) Agriculture, Marketing, Social Service, etc. should be included in vocational subsecW.
- 2) Vocational Institutes should be established.
- 3) To create the ability of problem-solving and decision-making among the students through science education.
- 4) To give formal education to the utudento.

१९) व्यवसायविषयक माहितीची आवश्यकता पुढील कोणत्या कारणामुळे असते ?

- a) राज्य व केंद्र सरकारला लोकांना रोजगार पुरविण्यासाठी
- b) शैक्षणिक संस्थाना व्यवसायभिमुख अभ्यासक्रम आखण्यासाठी
- c) विद्यार्थ्यांना योग्य अशा व्यवसायात प्रवेश करण्यासाठी
- d) विद्यार्थ्यांना विविध नोकऱ्यासंबंधी माहिती मिळण्यासाठी

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a),(b) व (c) २) (a),(b) व (d) ३) (b),(c) व (d) ४) (a),(c) व (d)

19) Occupational information is needed :

- a) To provide employment to people by State and Central Government.
- b) To plan the oriented occupational curriculum for educational institutes.
- c) For the entry of students in proper occupation.
- d) To provide the information for students regarding different jobs.

Answer Options :

- 1) (a), (b) and (c) 2) (a), (b) and (d) 3) (b), (c) and (d) 4) (a), (e) and (d)

२०) a) राष्ट्रीय व्यवसाय प्रशिक्षण मंडळ या संस्थेमार्फच तामदाकाहना व्यवसाय कौशल्याचे प्रशिक्षण देणाऱ्या संस्था किंवा औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचे नियमन केले जाते.

b) भारतीय व्यवस्थापन संस्था ही उद्योग व्यवस्थापन क्षेत्रात प्रशिक्षण देण्यासाठी स्थापन करण्यात आली.

c) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था ही भारताच्या तंत्रज्ञान व औद्योगिक विकासाकरीता आवश्यक अशा व्यावसायिक शाखेतील कुशल मनुष्यबळ निर्माण करण्यासाठी १९५० ला स्थापन करण्यात आली.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने चुकीचे आहे/आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त (c) २) (b) आणि (c) ३) (a), (b) आणि (c) ४) वरीलपैकी नाही

20) a) Institutions Providing vocational Skills Training to workers or Industrial Training Institutes are regulated by the National Council for Training in Vocational Trade (NCTVT).

b) Indian Institute of Management was established to provide training in the field of Industrial Management. ‘

c) The Industrial Training Institute was established in 1950 to produce skilled manpower in trades required for the technological and Industrial development of India.

Which of the given above statement(s) is/are incorrect ?

- 1) Only (c) 2) (b) and (c) 3) (a), (b) and (c) 4) None of the above

- ३) प्रधानमंत्री कौशल्य विकास योजनेच्या संदर्भात खाली काही विधाने दिली आहेत.
- a) भारतीय युवकांमध्ये कौशल्य विकास करण्यासाठीची योजना
b) ही योजना पहिल्यांदा १५ जुलै, २०१५ रोजी सुरु करण्यात आली.
c) देशातील २४ लक्ष युवकांना कौशल्य विकासाचे प्रशिक्षण देणे हा प्रमुख उद्देश्य.
d) ही योजना राष्ट्रीय कौशल्य विकास महामंडळाकडून राबविली जाते.
वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने चुकीचे आहे/आहेत?
- १) फक्त (b) २) (c) आणि (d) ३) (a), (b) आणि (c) ४) वरीलपैकी नाही
- ३) The following are some statements regarding the Prime Minister Skill Development Scheme.
- a) Launched for Skill development in Indian Youth.
b) This scheme was first launched on 15th July, 2015
c) The main objective is to train the 24 lakh Youth in th Country for Skill Development.
d) This scheme is implemented by the National Skill Development Corporation.
Which of the statement(s) given above is/are **incorrect**?
- 1) Only (b) 2) (c) and (d) 3) (a), (b) and (c) 4) None of the above
- ४) पंतप्रधान राष्ट्रीय कौशल्य विकास परिषदेने कोणाची स्थापना केली ?
- १) क्यू सी आय २) एन सी इ आर टी ३) एन एस डी सी ४) एल एम आय एस
- ४) Which was set up under the Prime Minister's National Council for skill development?
- 1) QCI 2) NCERT 3) NSDC 4) LMIS
- ५) कौशल्य विकास आणि उद्योग मंत्रालय हा शासन योजनेच्या अंतर्गत धोरणाचा भाग च्या बाबतीत आहे.
- १) मेक इन इंडिया २) जनधन योजना
३) युवा विकास योजना ४) सबका साथ, सबका विकास
- ५) Ministry of Skill Development and Entrepreneurship is an integral part of the government policy on
- 1) Make in India 2) Jandhan Youjana
3) Yuva Vikas Yojana 4) Sabka Saath, Sabka Vikas
- ६) प्रधान मंत्री कौशल्य विकास योजना (PMKVY) ही मंत्रालयाची योजना आहे.
- १) मानव संसाधन विकास २) कौशल्य विकास आणि उद्योजकता
३) महिला व बाल विकास ४) ग्रामीण विकास
- ६) Pradhan Mantri Kaushal Vikas Yojana (PMKVY) is the scheme of the Ministry of
- 1) Human Resource Development 2) Skill Development and Entrepreneurship
3) Women and Child Development 4) Rural Development

- ७) कौशल्य विकास आणि उद्योजकता मंत्रालयांतर्गत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (ITI) खालीलपैकी कोणत्या व्यवसायाचे प्रशिक्षण देते ?
- कृषी, फलोत्पादन, फुलशेती
 - उत्पादन प्रक्रिया नियंत्रण आणि स्वयंचलन
 - वाहन, दुरुस्ती. रंगकाम, इलेक्ट्रिकल आणि इलेक्ट्रॉनिक्स
 - सौंदर्य आणि निरोगीपणा
 - प्रयोगशाळा सहाय्यक – रासायनिक कारखाना

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त b २) फक्त b आणि e ३) a, b आणि c ४) वरीलपैकी सर्व

- 7) ITIs under Ministry of skill development and entrepreneurship offer which of the following trades?
- Agriculture, horticulture and floriculture
 - Manufacturing process control and automation
 - Automobile, repairing, painting, electrical and electronics
 - Beauty and wellness
 - Lab assistant - chemical plant

Answer options :

- 1) Only b 2) Only b and c 3) a, b and c 4) All of the above

- ८) खालीलपैकी कोणती योजना राष्ट्रीय कौशल्य विकास मंडळा मार्फत नाही ?

- १) रोजगार मेला २) उडान
३) प्रधानमंत्री कौशल्य विकास योजना ४) कारागीर प्रशिक्षण योजना

- 8) Of the following which is not a scheme through NSDC ?

- 1) RozgarMela 2) Udaaa
3) Pradhan Mantri Kaushal Vikas Yojana 4) Craftsmen Training Scheme

- ९) महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास सोसायटी (MSSDS) सर्व जिल्ह्यांसाठी PMKUYA पुढाकार घेत आहेत. MSSDS ने महाराष्ट्रातील काही निवडक शहरांसाठी भारत सरकारच्या राष्ट्रीय नागरी उपजीविका अभियानाची सुरुवात देखील केली आहे. या योजने अंतर्गत महाराष्ट्रातील युवकाला मोफत कौशल्य प्रशिक्षण मिळू शकते. PMKUYA काय आहे ?

- १) प्रधानमंत्री कर्मनिष्ठ उद्योजक विकास अभियान २) प्रधानमंत्री कौशल उन्नत विकास आलेख
३) प्रधानमंत्री कुशल उद्योजक विकास अभियान ४) यापैकी नाही

- 9) Maharashtra State Skill Development Society (MSSDS) have initiated PMKUYA for all the districts. MSSDS have also initiated Government of India's National Urban Livelihoods Mission for few selected cities in Maharashtra. Maharashtra's youth can get skill training under this schemes free of cost. What is PMKUYA ?

- 1) Pradhan Mantri Karmanishtha Udyojak Vikas Abhiyan
2) Pradhan Mantri Kaushal Unnat Vikas Aalekh
3) Pradhan Mantri Kushal Udyojak Vikas Abhiyan
4) None of these

- १०) प्रधानमंत्री कौशल्य विकास योजनेच्या संदर्भात खाली काही विधाने दिली आहेत.
- a) भारतीय युवकांमध्ये कौशल्य विकास करण्यासाठीची योजना
b) ही योजना पहिल्यांदा १५ जुलै, २०१५ रोजी सुरु करण्यात आली.
c) देशातील २४ लक्ष युवकांना कौशल्य विकासाचे प्रशिक्षण देणे हा प्रमुख उद्देश्य.
d) ही योजना राष्ट्रीय कौशल्य विकास महामंडळाकडून राबविली जाते.
- वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने चुकीचे आहे/आहेत?
- १) फक्त (b) २) (c) आणि (d) ३) (a), (b) आणि (c) ४) वरीलपैकी नाही
- 10) The following are some statements regarding the Prime Minister Skill Development Scheme.
- a) Launched for Skill development in Indian Youth.
b) This scheme was first launched on 15th July, 2015
c) The main objective is to train the 24 lakh Youth in th Country for Skill Development.
d) This scheme is implemented by the National Skill Development Corporation.
- Which of the statement(s) given above is/are **incorrect**?
- 1) Only (b) 2) (c) and (d) 3) (a), (b) and (c) 4) None of the above
- ११) राष्ट्रीय कौशल्य विकास मंडळ करेल.
- a) राष्ट्रीय योग्यता रचना व्यवस्थापन b) राष्ट्रीय कौशल्य विकास निधी निर्मिती
c) आभासी कौशल्य विकास स्रोत जाळे d) राष्ट्रीय कौशल्य यादी स्थापना
- पर्यायी उत्तरे :
- १) (a) २) (a) आणि (b) ३) (c) ४) वरील सर्व
- 11) The National Skill Development Mission would
- a) Set up National Qualification framework
b) Create National Skill Development Fund
c) Virtual Skill Development Resource Network
d) Establish a National Skill inventory
- Answer Options :**
- 1) (a) 2) (a) and (b) 3) (c) 4) All of the above
- १२) स्टॅन्ड अप इंडिया योजनेसंदर्भात खालील काही विधाने दिली आहेत :
- a) नोकरी मागणारा उद्या नोकरी देऊ शकेल हा या योजनेचा उद्देश्य आहे.
b) देशातील गरीब, अनुसूचित जाती, जमाती आणि महिला उद्योजकांसाठी ही योजना सुरु करण्यात आली.
c) या योजनेअंतर्गत दिले जाणारे कर्ज बिगर शेती उद्योगासाठी देण्यात येते.
- वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने चुकीचे आहे/आहेत?
- १) फक्त (b) २) फक्त (c) ३) (b) आणि (c) ४) वरीलपैकी नाही
- 12) Below are some statements regarding the stand up India Scheme :
- a) The purpose of this scheme is to create a job provider tomorrow.
b) The scheme was launched for the Poor, Scheduled Castes, Tribes and Women Entrepreneurs in the Country.
c) Loans given under this scheme are given to Non-agricultural Industries.
- Which of the statements(s) given above is/are **incorrect**?
- 1) Only (b) 2) Only (c) 3) (b) and (c) 4) None of the above

- १३) कौशल्य विकासावरचे राष्ट्रीय धोरण केंद्रीय मंत्रालयाने मांडले.
१) कामगार आणि रोजगार मंत्रालय
२) व्यापार मंत्रालय
३) कार्पोरेट घडामोडी मंत्रालय
४) ग्रामीण विकास मंत्रालय
- 13) The National Policy on Skill Development has been formulated by Central Ministry.
1) Ministry of Labour and Employment
2) Ministry of Commerce
3) Ministry of Corporate Affairs
4) Ministry of Rural Development
- १४) राष्ट्रीय कौशल्य किंवा अभियानास ने पाठिंबा दिला आहे.
a) राष्ट्रीय कौशल्य विकास संस्था
b) राष्ट्रीय कौशल्य विकास निगम
c) सामान्य प्रशिक्षण संचालनालय
d) राज्य शिक्षण संचालनालय
- पर्यायी उत्तरे :**
१) फक्त (a) २) (a) आणि (b) ३) (a), (b) आणि (c) ४) फक्त (d)
- 14) The National Skill Development Mission is supported by
a) National Skill Development Agency
b) National Skill Development Corporation
c) Directorate General of Training
d) State Directorate of Education
- Answer options :**
1) Only (a) 2) (a) and (b) 3) (a), (b) and (c) 4) Only (d)
- १५) दीनदयाळ उपाध्याय कौशल्य विकास योजनेचे ध्येय कोणते?
१) ग्रामीण भागातील युवक-युवतींना प्रशिक्षण देऊन विविध कंपन्यांमध्ये नोकरी मिळवून देणे.
२) अनुसूचित जाती-जमातीच्या युवकांना प्रशिक्षण देऊन नोकरी मिळवून देणे.
३) शहरी भागातील युवक-युवतींना प्रशिक्षण देऊन नोकरी मिळवून देणे.
४) बेरोजगारांना प्रशिक्षण देऊन नोकरी मिळवून देणे.
- 15) Which is the aim of Dindayal Upadhyay Kaushlya Vikas Scheme?
1) Train rural youth and help them to get job in different companies.
2) Train Scheduled Castes and Scheduled Tribes Youth and help them to get employment.
3) Train youth in urban areas and help them to get the job.
4) Train unemployed youth and help them to get job.
- १६) प्रमोद महाजन कौशल्य व उद्योजकता अभियान अंतर्गत :
a) १५ ते ४५ वयोगटातील लोकांना रोजगारक्षम करण्यासाठी कौशल्य विकास हा कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.
b) या योजनेत अनुसूचित जाती, जमाती, महिला, दिव्यांग, अल्पसंख्यांक इत्यादींच्या सहभागावर विशेष भर देण्यात येतो.
c) ही योजना अल्पशिक्षित, बेरोजगार, युवक-युवतींसाठी उपयुक्त असल्याने त्यांना स्वतःच्या पायावर उभे राहणे शक्य होणार आहे.
- वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने चुकीचे आहे/आहेत ?
१) केवळ (a) २) (a) आणि (c) ३) (a) आणि (b) ४) वरीलपैकी नाही

- 16) Under Pramod Mahajan skill and entrepreneurship development campaign :
- The skill development program is being implemented for the age group of 15 to 45 years o make them employable.
 - Special emphasis is placed on the participation of scheduled castes, tribes, women, disabled, minorities etc.
 - This scheme is suitable for less educated, unemployed, young men and women so as to enable them to stand on their own feet.

Which of the statement(s) given above is/are **incorrect**?

- 1) Only (a) 2) (a) and (c) 3) (a) and (b) 4) None of the above
4) Loan available at 6% interest rate to te Institutes working in Skill Training.

- १७) राष्ट्रीय कौशल्य विकास मंडळ करेल.

- राष्ट्रीय योग्यता रचना व्यवस्थापन
- राष्ट्रीय कौशल्य विकास निधी निर्मिती
- आभासी कौशल्य विकास स्रोत जाळे
- राष्ट्रीय कौशल्य यादी स्थापना

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) २) (a) आणि (b) ३) (c) ४) वरील सर्व

- 17) The National Skill Development Mission would

- Set up National Qualification framework
- Create National Skill Development Fund
- Virtual Skill Development Resource Network
- Establish a National Skill inventory

Answer Options :

- 1) (a) 2) (a) and (b) 3) (c) 4) All of the above

- १८) देशातील कौशल्याधिष्ठित कामगारांच्या मागणी व पुरवठ्याची जुळवणी करणाऱ्या प्रवेश द्वाराचे कार्य कोण करेल?

- श्रम बाजार माहिती प्रणाली
- राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषद
- राष्ट्रीय कौशल्य संशोधन विभाग
- राष्ट्रीय कौशल्य विकास सहकार

- 18) Who will act as A portal for matching the demand and supply of skilled workforce in the country?

- Labour Market Information System
- National Council of Vocational Training
- National Skill Research Division
- National Skill Development Co-operation

८) उच्च शिक्षण पद्धती

- १) a) राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (रूस) ची सुरुवात २०१३ मध्ये झाली.

- बंध्यत्वावर उपचार
- विवाह सल्ला आणि मार्गदर्शन
- विवाहपूर्व शिक्षण व लैंगिक शिक्षण

पर्यायी उत्तरे :

- १) वरीलपैकी सर्व २) (a) आणि (b) ३) (a), (c) आणि (d) ४) वरीलपैकी नाही

- 1) (a) The Rashtriya Uchchar Shiksha Abhivan (RUSA) was launched in 2013.
(b) The Rashtriya Uchchar Shiksha Abhiyan (RUSA) is implemented through the Union Ministry of Human Resource Development.
(c) The University Grants Commission and the Union Ministry of Human Resource Development launched this scheme under the name RUSA.

Which of the given above statement(s) is/are correct ?

- 1) Only (a) 2) (b) and (c) 3) (a), (b) and (c) 4) None of the above

- २) राष्ट्रीय उच्चतर शिक्षा अभियान (रूसा) ची उद्दिष्ट्ये कोणती आहेत ?
a) विहित निकषांची पूर्तता करून राज्य संस्थांची एकूण गुणवत्ता सुधारणे.
b) राज्य विद्यापीठांमध्ये स्वायत्ततेस चालना देणे आणि संस्थांमध्ये प्रशासन सुधारणे.
c) संलग्नता, शैक्षणिक आणि परीक्षा प्रणालीमध्ये सुधारणा सुनिश्चित करणे.
d) नाविन्यपूर्ण शैक्षणिक तंत्र आणि पद्धती विकसित आणि प्रसारित करणे.

पर्यायी उत्तरे :

- १) (a) and (b) २) (a), (b) and (c) ३) (b), (c) and (d) ४) सर्व पर्याय बरोबर आहेत

- 2) Which are the objectives of Rashtriya Uchchar Shiksha Abhiyan (RUSA)?
a) Improve the overall quality of State Institutions by ensuring conformity to prescribed norms.
b) Promoting autonomy in State Universities and improving Governance in Institutions.
c) Ensure reforms in the Affiliation, Academic and Examination systems.
d) Develop and disseminate innovative Educational Techniques and Methods.

Answer Options :

- 1) (a) and (b) 2) (a), (b) and (c) 3) (b), (c) and (d) 4) All options are correct

- ३) राष्ट्रीय उच्च शिक्षण अभियानात (RUSA) पुढील घटकांवर भर दिला जातो :
a) शालेय शिक्षणासाठी निधीचे प्रमाण वाढवून त्याची अंमलबजावणी करणे.
b) अपेक्षित उद्दिष्ट प्राप्ती व निधी यांचा योग्य समन्वय घालणे.
c) संशोधन, नवनिर्मिती व व्यावसायिक शिक्षणासाठी प्रोत्साहन देणे.
d) उच्च शिक्षणाचे वैश्विकरण करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने चुकीचे आहे/आहेत ?

- १) फक्त (a) २) (a) आणि (c) ३) (b), (c) आणि (d) ४) वरीलपैकी सर्व

- 3) In the Rashtriya Uchchar Shiksha Abhiyan (RUSA) the following factors are emphasized:
a) Enhance funding for school education and implement it.
b) To make proper coordination of the expected target and the funds.
c) Motivation for Research, Innovation and Vocational Education.
d) Globalization of Higher Education.

Which of the statement(s) given above is /are **incorrect**?

- 1) Only (a) 2) (a) and (c) 3) (b), (c) and (d) 4) All of the above

- ४) उच्च शिक्षण संस्थांसाठी नॅकच्या गुणवत्तादर्शक चौकटीमध्ये यांचा समावेश होतो -
a) अभ्यासक्रमिक अंग	b) अध्यापन, अध्ययन आणि मूल्यमापन
c) संशोधन, नवा पायंडा आणि विस्तार	d) पायाभूत सुविधा आणि अध्ययन संसाधने
e) विद्यार्थी आधार आणि प्रगती	f) शासन व्यवहार, नेतृत्व आणि व्यवस्थापन
g) संस्थात्मक मूल्ये आणि उत्त कार्यप्रणाली	h) ठिकाण आणि अनुदान दर्जा

पर्यायी उत्तरे :

१) फक्त (d) आणि (e)	२) फक्त (b) आणि (c)
३) (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g)	४) (a), (c), (f) आणि (h)
- 4) NAAC's Quality Indicator Framework for Higher Education Institutions consists of -
- Curricular aspects
 - Teaching, Learning and Evaluation
 - Research, Innovation and Extension
 - Infrastructure and learning resources
 - Student support and Progression
 - Governance, leadership and Management
 - Institutional values and best practices
 - Location and grant-in-aid status

Answer Options :

1) (d) and (e) only	2) (b) and (o) only
3) (a), (b), (c), (d), (e), (f), (g)	4) (a), (c), (f) and (h)
- ५) पुढीलपैकी कोणत्या संस्था उच्च शिक्षणातील शिखर संस्था आहेत ?
- ऑल इंडिया कौन्सिल ऑफ टेक्निकल एज्युकेशन (AICTE)
 - कौन्सिल ऑफ आर्किटेक्चर (CoA)
 - इंडियन कौन्सिल ऑफ रिस्टोरिकल रिसर्च (JCHR)
 - इंडियन कौन्सिल ऑफ फिलॉसॉफिकल रिसर्च (ICPR)
 - इंडियन कौन्सिल ऑफ सोशल सायन्स रिसर्च (ICSSR)
 - विद्यापीठ अनुदान आयोग (UGC)

पर्यायी उत्तरे :

१) फक्त (a) आणि (f)	२) (a), (e) आणि (f)	३) फक्त (f)	४) वरील सर्व
- 5) Which among the following are Apex bodies in Higher education ?
- All India Council of Technical Education (AICTE)
 - Council of Architecture (CoA)
 - Indian Council of Historical Research (ICHR)
 - Indian Council of Philosophical Research (ICPR)
 - Indian Council of Social Science Research (ICSSR)
 - University Grants Commission (UGC)

Answer Options :

1) only (a) and (f)	2) (a), (e) and (f)	3) only (f)	4) all of the above

उत्तरे - (१०) मूलभूत संशोधन ज्ञान

१) संशोधनाचे प्रकार, संशोधनाची प्रक्रिया

१-१ २-२

२) संशोधन आराखडा

३) संशोधन अभियोग्यता

४) वाचन आकलन

५) आधारसामग्री अर्थउकल

६) अध्यापन अभियोग्यता

१-३ २-२ ३-४

७) व्यावसायिक शिक्षण कौशल्य विकास

व्यावसायिक शिक्षण

१-१ २-३ ३-४ ४-३ ५-३ ६-१ ७-४ ८-४ ९-२ १०-३
११-४ १२-२ १३-४ १४-१ १५-१ १६-१ १७-३ १८-४ १९-१ २०-४
२१-२

कौशल्य विकास

१-४ २-३ ३-४ ४-३ ५-४ ६-२ ७-४ ८-४ ९-४ १०-४
११-४ १२-४ १३-१ १४-३ १५-१ १६-४ १७-४ १८-१

८) उच्च शिक्षण पद्धती

१-३ २-२ ३-१ ४-३ ५-४